

Kamienna Góra, 1 sierpnia 2024 r.

Program działania
Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kamiennej Górze
na okres od 1 VIII 2024 do 31 VII 2029

Niniejszy dokument powstał w związku z powołaniem od dnia 1 sierpnia 2024 r. na stanowisko dyrektora Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kamiennej Górze na okres pięciu lat (do 31 lipca 2029 r.). Zgodnie z Ustawą z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (t.j. Dz.U z 2024 r. poz. 87) niniejszy program działania zostanie opublikowany na stronie BIP Urzędu Miasta Kamienna Góra oraz Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kamiennej Górze. Funkcję dyrektora MBP w Kamiennej Górze sprawuję od 1 stycznia 2021 r., w okresie od I-VII 2024 r. pełniłem stanowisko p.o. dyrektora biblioteki.

Organizatorem Miejskiej Biblioteki Publicznej (dalej MBP) w Kamiennej Górze jest Gmina Miejska Kamienna Góra. Zgodnie z Ustawą o bibliotekach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2393) zadaniem organizatora jest zapewnienie warunków działalności i rozwoju biblioteki, odpowiadających jej zadaniom. Organizator ma obowiązek zapewnić w szczególności lokal oraz środki na wyposażenie, prowadzenie działalności bibliotecznej (zwłaszcza zakup materiałów bibliotecznych) oraz doskonalenie zawodowe pracowników. Dotacja Organizatora stanowi główne źródło finansowania działalności biblioteki.

MBP w Kamiennej Górze funkcjonuje w trzech obiektach – siedzibie głównej przy ul. T. Kościuszki 4 oraz dwóch filiach: przy ul. Tkaczy Śląskich 46 (Filia nr 1) oraz ul. J. Słowackiego 40 (Filia nr 2). Filie biblioteczne są jedynymi placówkami miejskimi w tych dwóch częściach miasta.

Biblioteka funkcjonuje na podstawie Statutu uchwalonego przez Radę Miasta Kamienna Góra w styczniu 2011 r. Zgodnie z nim: „Celem działalności Biblioteki jest zaspokajanie i rozwijanie potrzeb czytelniczych społeczeństwa, wspomaganie systemu edukacji i wychowania oraz upowszechnianie wiedzy i informacji na temat kultury i sztuki”.

Do zakresu działalności statutowej biblioteki należą: „1) gromadzenie i opracowywanie oraz przechowywanie materiałów bibliotecznych; 2) udostępnianie i wypożyczanie zbiorów bibliotecznych oraz prowadzenie wypożyczeń międzybibliotecznych; 3) prowadzenie działalności edukacyjnej i informacyjno-bibliograficznej; 4) zakup materiałów bibliotecznych; 5) popularyzacja książki i czytelnictwa; 6) doskonalenie form i metod pracy bibliotecznej; 7) współdziałanie z bibliotekami innych sieci, instytucjami kultury, organizacjami społecznymi w rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczeństwa”.

MBP w Kamiennej Górze posiada szeroką i systematycznie rozwijaną ofertę zbiorów, w skład których wchodzi przede wszystkim zbiory książkowe z zakresu beletrystyki polskiej i zagranicznej (w tym książki z dużą czcionką), literatury dla dzieci i młodzieży (w tym lektury szkolne) oraz literatury popularnonaukowej. Ponadto biblioteka udostępnia czytelnikom blisko 20 tytułów prasowych w wersji papierowej i elektronicznej (dzienniki, tygodniki i miesięczniki opiniotwórcze, czasopisma kulturalne). W swoich zbiorach posiada też audiobooki oraz umożliwia bezpłatny dostęp do popularnych platform oferujących bogate zasoby książek elektronicznych. W bibliotece można również wypożyczyć czytniki ebooków oraz czytniki zawierające audiobooki.

Manifest bibliotek publicznych UNESCO opublikowany w 1994 r. głosi: „Biblioteka publiczna, będąc lokalnymi wrotami do świata wiedzy, oferuje podstawowe warunki konieczne dla kształcenia ustawicznego, samodzielnego podejmowania decyzji i rozwoju kulturalnego osób i grup społecznych [...] Biblioteka publiczna stanowi lokalny ośrodek informacji, udostępniający od ręki swym użytkownikom materiały i informacje z różnych dziedzin wiedzy. Usługi biblioteki publicznej są dostarczane na zasadzie równego dostępu dla wszystkich, bez względu na wiek, rasę, płeć, wyznanie, narodowość, język lub status społeczny.”

Z kolei bibliotekoznawcy z Uniwersytetu Łódzkiego [M. Antczak, G. Czapnik, Z. Gruszka, *Łódzkie biblioteki publiczne. Czas zmian, czas wyzwań*, Łódź 2020] w następujący sposób opisują tę rolę: „Biblioteki publiczne stanowią jeden z najważniejszych elementów systemu instytucji kultury. Oferując bezpłatny dostęp do zasobów informacyjnych oraz będąc dostępnymi w najbardziej rozbudowanej sieci, znajdują się najbliżej potencjalnych i rzeczywistych, zdywersyfikowanych społecznie i demograficznie użytkowników [...] Zgodnie z najnowszymi trendami, powinny stwarzać okazję użytkownikom do: wzajemnych kontaktów społecznych, korzystania ze wspólnej przestrzeni do spotkań, wspomagania funkcjonowania na rynku pracy, zaspokajania potrzeb informacyjnych i kulturowych, integracji i realizacji rozmaitych inicjatyw”. Do podstawowych funkcji bibliotek, w tym bibliotek publicznych, naukowcy z Łodzi zaliczają funkcje: edukacyjną, rekreacyjno-relaksacyjną, kulturalną, ochronną i informacyjną. Ponadto biblioteki pełnią ważną funkcje społeczne: integrująco-wspierającą, „trzeciego miejsca”, przeciwdziałającą wykluczeniu społecznemu oraz opiekuńczo-wychowawczą i promocyjną.

Obecny program stawia na kontynuację i rozwój różnorodnych działań, które były prowadzone w latach 2021-2024 i które obejmowały swoim zakresem zdecydowaną większość z wymienionych powyżej funkcji. Po rozpoczęciu działalności w nowej wyremontowanej siedzibie przy ul. T. Kościuszki 4 kamiennogórska biblioteka stała się miejscem chętnie odwiedzanym przez mieszkańców i czytelników w różnym wieku.

Możliwość rozrywki na nowych urządzeniach multimedialnych (magiczny dywan, magiczna ściana) oraz spędzenia wolnego czasu przyciągnęły do naszej biblioteki dzieci i młodzież w wieku szkolnym oraz rodziny z dziećmi. Biblioteka stała się dla nich atrakcyjnym miejscem spotkań, odpoczynku i relaksu, z którego zaczęły chętnie korzystać, zwłaszcza w godzinach popołudniowych oraz w soboty, podczas ferii i wakacji. Z kolei wśród osób dorosłych dużą popularnością cieszą się systematyczne zajęcia organizowane w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki oraz Bibliotecznego Klubu Fotografii.

Biblioteka systematycznie pozyskuje dość istotne dotacje finansowe i innego rodzaju wsparcie materialne (sprzęt komputerowy, szkolenia i in.). Wspomnę tu dwa

najważniejsze. W latach 2021-2022 uczestniczyliśmy w 4. rundzie prestiżowego Programu Rozwoju Bibliotek organizowanego przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, w ramach którego otrzymaliśmy również III nagrodę w konkursie na najlepszą inicjatywę zorganizowaną podczas tej rundy programu. A z kolei w latach 2022-2023 zrealizowaliśmy projekt „Nasze TU i TERAZ w Kamiennej Górze” w ramach programu BLISKO organizowanego przez Narodowe Centrum Kultury.

Obecnie MBP w Kamiennej Górze realizuje dwa granty długoterminowe: skierowany do młodzieży projekt „Biblioteka dla wszystkich. Moje miejsce” (2023-2025) oraz cykl szkoleń „Projektowanie uniwersalnej kultury – dostępność w instytucjach kultury” (2024-2026) dotyczących dostępności działań bibliotecznych dla osób ze szczególnymi potrzebami. Podczas tegorocznych wakacji są realizowane również trzy inne projekty: „I[NK]luzja obrazu – Biblioteczny Klub Fotografii w Kamiennej Górze” (Narodowe Centrum Kultury) oraz „Dla koleżanki pytam, czyli projekt artystyczno-aktywistyczny dla młodych!” (Bardzo Młoda Kultura), a także zajęcia wakacyjne dla dzieci i młodzieży sfinansowane z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Kamienna Góra na 2024 rok. Z kolei w roku szkolnym 2024/2025 planowany jest cykl zajęć pozalekcyjnych dla kamiennogórskich przedszkoli stanowiący element większego projektu oświatowego dofinansowanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego. W najbliższym czasie chcemy też w jeszcze większym stopniu wykorzystywać w swojej pracy urządzenia multimedialne otrzymane pod koniec 2023 roku z grantu miniPAKT – gminne pracownie komputerowe (Centrum Projektów Polska Cyfrowa).

W tej kadencji biblioteka będzie ubiegać się o dodatkowe środki na działania prowadzone dla różnych grup odbiorców z zakresu animacji społeczno-kulturalnej, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, edukacji ekologicznej, obywatelskiej, czytelniczej i ekologicznej. Podejmiemy również większą aktywność w zakresie pozyskiwania środków europejskich oraz rozwoju współpracy międzynarodowej (Erasmus+, Interreg i in.)

W codziennej pracy staramy się, by nasza biblioteka była w coraz większym stopniu miejscem przyjaznym, zaspokajającym i kreującym potrzeby czytelników oraz odwiedzających. Miejscem, w którym chce się przebywać i spędzać czas, uczyć, a także

bawić i wypoczywać. Miejscem bezpiecznym, otwartym i życzliwym, egalitarnym i dostępnym bezpłatnie dla wszystkich. Przestrzenią integracji i spotkań lokalnej społeczności, miejscem do dyskusji i wymiany myśli.

Biblioteka współpracuje z wieloma interesariuszami – jednostkami oświatowymi, innymi instytucjami kultury oraz różnorodnymi placówkami miejskimi i powiatowymi, a także stowarzyszeniami i grupami nieformalnymi. Wspiera również inicjatywy oddolne, które można zrealizować w bibliotece lub przy pomocy posiadanych przez nią zasobów.

Zaangażowany i kreatywny zespół biblioteki stanowi mieszankę młodości i doświadczenia – wykwalifikowanych pracowników oraz osób, które dopiero znajdują się na początku swojej ścieżki zawodowej.

Oprócz realizacji projektów biblioteka będzie wykonywać również codzienne zadania biblioteczne takie jak: gromadzenie i opracowanie zbiorów, aktualizacja księgozbioru, czy udział w corocznych ogólnopolskich akcjach czytelniczych (Narodowe Czytanie, Mała Książka – Wielki Człowiek, Noc Bibliotek). Co roku możemy także liczyć na dofinansowanie zakupu i zdalnego dostępu do nowości wydawniczych przez Bibliotekę Narodową w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025.

W tej kadencji konieczne będzie przeprowadzenie – pierwszego po remoncie i przenosinach do nowej siedziby – skontrum w bibliotece głównej, a także uaktualnienie wszystkich regulaminów i innych dokumentów wewnętrznych biblioteki.

MBP w Kamiennej Górze jest również zobowiązana do realizacji kilkudziesięciu standardów Certyfikatu Biblioteka+ dla zadań realizowanych w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa, Priorytet 2 „Infrastruktura bibliotek 2016-2020” przez pięć lat, licząc od 2024 r. Zobowiązanie to zostało podjęte wraz z podpisaniem umowy z Instytutem Książki w Krakowie na dofinansowanie remontu i zakupu wyposażenia biblioteki.

Inne możliwe do zrealizowania w tej kadencji działania, które jednak nie leżą tylko w gestii dyrektora biblioteki, ale przede wszystkim organizatora i otoczenia zewnętrznego to:

– przeniesienie filii nr 2 przy ul. Tkaczy Śląskich do większej i bardziej komfortowej lokalizacji przy ul. Wałbrzyskiej 26. Wiosną 2024 r. Rada Miasta Kamienna

Góra podjęła uchwałę o zamiarze przeniesienia filii, co stanowi pierwszy krok formalny na drodze do zrealizowania tego procesu,

- podjęcie się roli biblioteki powiatowej na podstawie ewentualnego porozumienia zawartego między Powiatem Kamiennogórskim a Gminą Miejską Kamienna Góra,

- przejęcie od Powiatu Kamiennogórskiego prowadzenia biblioteki pedagogicznej.

Miejska Biblioteka Publiczna w Kamiennej Górze dysponuje nowoczesną siedzibą i wykwalifikowanym zespołem pracowników. Oprócz realizacji podstawowych zadań bibliotecznych chcemy w najbliższych pięciu latach dalej rozszerzać nasze aktywności proczytelnicze i działania z zakresu animacji społeczno-kulturalnej, które będą odpowiadać na aktualne wyzwania. Interesują nas również nieoczywiste działania i połączenia z innymi sektorami. Biblioteka stale rozszerza swoją sieć partnerstw i umacnia swoją rolę jako lokalny ośrodek życia społecznego i organizm wspólnototwórczy, który jest bliski mieszkańcom miasta i swoim odbiorcom.